

TALOUSARVIOALOITE 69/2009 vp

Varainsiirtoveron tuottoarvion korottaminen

Eduskunnalle

Arvopaperikaupan leimavero poistettiin 1.5.1992 alkaen. Pääöstä perusteltiin yritysten oman pääoman hankkimisen helpottamisella sekä osakemarkkinoiden elvyttämisellä. Arvopaperikaupan leimaveron suuruus ennen sen poistamista oli 1 prosentti kauppahinnasta. Parhaimmillaan eli vuosina 1988 ja 1989 arvopaperikaupan leimaverosta kertyi valtiolle tuloa vuosittain noin 300 miljoonaa markkaa.

Voimassa olevaan varainsiirtoveroon vaikuttaa moni seikka, kuten veropohja, verotaso ja niiden vaikutukset pörssin arvopaperivaihdantaan. Varainsiirtoveron veropohjaan kuuluvat nykyisin vain kotimaisten yhtiöiden osakkeet ja nekin vain silloin, kun kaupan osapuolista ainakin toinen on Suomessa yleisesti verovelvollinen. Veropohjan laajuus vaikuttaa siihen, mikä osa pörssin vaihdosta tulisi veron piiriin; iso osa kaupoista tapahtuu ulkomaisten omistajien kesken.

Viime vuoden keväällä tehdyn selvityksen mukaan etävälittäjien osuus kaupoista on kasvanut siten, että 1.8.2006—31.7.2007 välisenä aikana kaikista Helsingin pörssin osakekaupoista sekä lukumääräisesti että markkina-arvon mukaan laskettuna etävälittäjien tekemiä oli 70 prosenttia. Vuoden 2006 aikana vastaava osuus oli 63 prosenttia. Etävälittäjällä tarkoitetaan välittäjää, jolla ei ole Suomessa kiinteää toimipistettä. Näissä luvuissa ovat mukana sekä suomalaisten ja etävälittäjien että pelkästään ulkomaisten väliset kaupat. Osa näistä kaupoista synnyttää myyntivoittoja, ja niistä pitäisi maksaa Suomeen myyntivoiton vero.

Arvopapereista saatujen myyntivoittojen verotus perustuu arvopaperikauppoja välittävien välittäjien verottajalle antamiin vuosi-ilmoituksiin. Käytännössä verottajan tietoon tulee noin 1/3 pörssissä tehtyjen kauppojen kokonaisarvosta, koska valtaosa pörssin toimiluvan saaneista ulkomaisista etävälittäjistä ei anna vuosi-ilmoituksia. Suomalaisen välittäjän kautta tapahtuvat kaupat ja myyntivoitot/-tappiot ilmoitetaan välittäjän kautta suoraan kerran vuodessa verottajalle. Myös sijoittaja tekee samasta aineistosta tehdyn vuosi-ilmoituksen. Tämä järjestelmä toimii moitteettomasti, kun on kyseessä suomalainen sijoittaja ja Suomessa toimiva välittäjä.

Etävälittäjien kautta tapahtuvan kaupankäynnin synnyttämän veroaukon suuruuden arvioimiseksi suoritettiin Helsingin kauppakorkeakoulussa tutkimus, jonka mukaan Helsingin pörssissä toimivien ulkomaisten etävälittäjien asiakkaina olevien suomalaisten luonnollisten henkilöiden arvopaperimyyntien yhteismäärä nousi vuonna 2005 noin 2,5 miljardiin euroon. Kun valtaosa etävälittäjistä ei toimita verottajalle tietoja välittämistään kaupoista, joista suomalaisille yksityishenkilöille syntyneiden, verottajan ulkopuolelle jääneiden myyntivoittojen laskennallinen määrä on vuonna 2005 ollut tutkimuksen mukaan noin 340 miljoonaa euroa, tätä myyntivoittojen määrää vastaava potentiaalinen veromenetys Suomen valtiolle on vuonna 2005 ollut noin 100 miljoonaa euroa. Tämän jälkeen volyymit ja myyntivoittojen määrä ovat kasvaneet tuntuvasti ja veromenetykset sen myötä.

TAA 69/2009 vp — Tarja Filatov /sd ym.

Vuosi-ilmoituksen arvopaperikaupan suomalaisilta verovelvollisilta saamisen sekä etävälittäjien verovalvonnan tehostamisen seurauksena verotulot lisääntyisivät varovaisenkin arvion mukaan 300 miljoonaa euroa vuodessa. Tulemme uusimaan asiaa koskevan lakialoitteemme ensi vuoden talousarvion käsittelyn yhteydessä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta korottaa valtion vuoden 2010 talousarvion momentin 11.10.05 arvioitua tuottoa 300 000 000 eurolla vastaamaan varainsiirtoveron tuoton li-
säystä.*

Helsingissä 25 päivänä syyskuuta 2009

Tarja Filatov /sd
Jukka Gustafsson /sd
Anneli Kiljunen /sd
Heli Paasio /sd
Ilkka Kantola /sd
Satu Taiveaho /sd
Maria Guzenina-Richardson /sd
Kari Rajamäki /sd
Matti Saarinen /sd
Reijo Laitinen /sd
Tero Rönni /sd
Saara Karhu /sd
Lauri Kähkönen /sd
Jutta Urpilainen /sd
Jacob Söderman /sd
Miapetra Kumpula-Natri /sd
Reijo Kallio /sd
Kimmo Kiljunen /sd

Tuula Pelttonen /sd
Pauliina Viitamies /sd
Antti Vuolanne /sd
Merja Kuusisto /sd
Marko Asell /sd
Raimo Piirainen /sd
Sirpa Paatero /sd
Tuula Väättäin /sd
Marjaana Koskinen /sd
Esa Lahtela /sd
Pia Viitanen /sd
Matti Ahde /sd
Antti Kalliomäki /sd
Johannes Koskinen /sd
Rakel Hiltunen /sd
Päivi Lipponen /sd
Susanna Huovinen /sd
Katja Taimela /sd